

Qui posa les regles del **JOC?**

Edita

Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona
Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona
pec@bcn.cat
www.bcn.cat/educacio/pec

Disseny Cifra -www.cifra.cc-

Il·lustració Isabel Santano

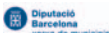
Impressió 9.disseny

Octubre 2006

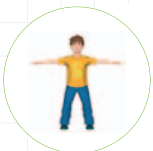
Aquesta guia vol facilitar més informació a les famílies sobre l'elecció i l'ús dels videojocs. Promoguda per l'Àmbit de Mitjans de comunicació i societat de la informació del Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona, s'ha elaborat amb la col·laboració de totes aquestes entitats:

Abacus, Agència Catalana de Consum, Amnistia Internacional Catalunya, Associación Española de Distribuidores y Editores de Entretenimiento (ADESE), Associació Professional de la Fira del Llibre i Filatèlia Dominical del Mercat de Sant Antoni (AMELIFIL), Biblioteques de Barcelona, Centre de Documentació Artur Martorell (CDAM), Diputació de Barcelona, El Corte Inglés, FNAC, Grup de Recerca en Joventut i TICs UAB/IN3-UOC, Grup F9 UB, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, IQUA (Agència de Qualitat d'Internet), Marinva, Oficina Municipal d'Informació al Consumidor (OMIC), Sant Antoni Centre Comercial (SACC).

Qui posa les regles del **JOC?**

JUGADORS.

ÍNDEX.

0.	Introducció	4
1.	Tipus de videojocs	6
2.	A què juguem?	8
3.	Quan juguem?	10
4.	On juguem?	12
5.	Amb qui juguem?	14
6.	Videojocs i internet	16
7.	L'etiquetatge	18
8.	Decàleg de bones pràctiques	20

INTRO.

Jugar és una necessitat, un impuls natural, espontani i gratuït que ens indueix a explorar, conèixer i apreciar el món i la vida. Avui, el nou entorn digital ha donat lloc a l'aparició d'una nova família de jocs: els videojocs. Però sovint tendeixes a preocupar-te perquè:

- ▶ **Igual que el cinema o altres mitjans de comunicació, els videojocs contenen i transmeten valors que tenen efectes en els usuaris dependent de l'edat, del sexe, de diversos aspectes personals i de l'entorn social.**
- ▶ **No hi ha cap regulació relativa a l'accés a pel·lícules o videojocs no adequats per a menors en els centres de distribució ni a través d'Internet.**
- ▶ **La falta d'informació i certa sensació de por i alarmisme dificulten la teva tasca educativa.**
- ▶ **Encara que els videojocs ja tenen un etiquetatge propi, és possible que no el coneguis a fons.**

Però és evident que els videojocs, correctament utilitzats, són un bon recurs per a l'oci perquè:

- ✚ Permeten **desenvolupar diverses habilitats**, augmenten l'autoestima, fomenten la superació i brinden l'oportunitat d'expressar sentiments i emocions.
- ✚ Ofereixen l'oportunitat de **transmetre continguts i valors**.
- ✚ Són una eina útil per **adquirir habilitats pròpies de la societat digital**.
- ✚ Atesa la variada oferta comercial que hi ha, permeten **compartir els jocs amb altres persones**.
- ✚ Cada cop hi ha més videojocs que **estimulen l'activitat física i la creativitat**.
- ✚ Són també una **nova forma d'expressió cultural i artística** que compta amb productes d'alta qualitat en el mercat.

1. TIPUS DE VIDEOJOCs.*

Videojocs? Jocs multimèdia al mòbil o a l'ordinador? En consola o a Internet? No tots els videojocs són iguals i trobem diferents maneres de classificar-los: segons la plataforma de joc (consola domèstica, consola portàtil, ordinador, mòbil...), el tipus i la temàtica.

Actualment, molts videojocs combinen en les seves propostes característiques de diverses menes, ja que utilitzen indistintament temes de caràcter fantàstic, històric, realista, etc.

La dificultat dels videojocs és totalment variable i no depèn ni de la plataforma ni dels tipus de jocs, és a dir, un videojoc d'acció pot ser adequat per a nens o nenes de 6 anys, i potser un altre de més complex ho pot ser per als més grans de 12 anys.

* «El videojoc és tot aquell programa informàtic creat per a l'entreteniment i que pot ser utilitzat en un ordinador, una consola, un telèfon mòbil o la xarxa d'Internet.» Calvo (1996), Tejeiro i Peregrina (2003).

Tipus de joc	Característiques	Habilitats que estimula
<p>D'ACCIÓ I PLATAFORMES</p> 	<p>S'han de realitzar accions de manera repetitiva. A mesura que el joc avança, n'augmenten les variables i la dificultat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atenció i observació. • Habilitat per manipular. • Organització espacial i temporal.
<p>D'AVENTURA</p> 	<p>La persona que juga protagonitza una història en la qual han de superar-se proves, adquirir-se noves habilitats i descobrir pas a pas nous elements fins a arribar al final de l'argument.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atenció i observació. • Creativitat i imaginació. • Memòria.
<p>ESPORTIUS I DE CONDUCCIÓ</p> 	<p>Es recrea la pràctica virtual d'un esport amb unes regles establertes o la conducció d'un vehicle o nau, amb simulacions molt fidels a la realitat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atenció i observació. • Organització espacial i temporal. • Precisió.
<p>D'ESTRATÈGIA</p> 	<p>S'ha de gestionar i combinar estratègicament una sèrie de recursos per aconseguir els objectius que marca el joc.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Concentració i reflexió. • Organització espacial i temporal. • Raonament estratègic.
<p>DE SIMULACIÓ</p> 	<p>Es poden construir espais i elements, i gestionar o intervenir en la seva evolució.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Concentració i reflexió. • Creativitat i imaginació. • Raonament lògic.

2.

A QUÈ JUGUEM?

En el mercat hi ha molts videojocs adequats per a menors, i pots aprofitar la motivació i l'interès que els desperten per compartir, socialitzar i fomentar els vostres valors familiars. Tot i que també és cert que, com altres mitjans de comunicació, els videojocs transmeten els estereotips i principis dominants del moment i de l'entorn social, i n'hi ha de molt criticats, sobretot per la seva càrrega sexista i violenta.

CONSELLS PER TRIAR VIDEOJOC ADEQUATS PER A MENORS

- 1 **CONEIX ELS SEUS GUSTOS I INTERESSOS.** Dialoga-hi i informa't sobre quins podrien ser els seus videojocs preferits.
- 2 **INFORMA'T DELS CONTINGUTS DELS VIDEOJOC MITJANÇANT L'ETIQUETATGE** i la informació que acompanya els jocs dins la capsula. També pots informar-te'n per mitjà de revistes i webs especialitzades, o encara millor, pots examinar-lo i provar-lo personalment demanant-lo en préstec al teu videoclub o biblioteca habituals.
- 3 **TRIA VIDEOJOC ADEQUATS PER A LA SEVA EDAT.** Demana'ls que facin una llista dels videojocs que prefereixen. Així et serà més fàcil trobar l'adequat i rebutjar aquell que per l'edat o el tipus de contingut no ho és.
- 4 **TRIA VIDEOJOC QUE FOMENTIN VALORS POSITIU** i evita aquells que transmeten el contrari, però fes-ho amb la seva complicitat. Si prohibim taxativament, correm el risc de provocar l'efecte contrari i no estem fomentant la cultura del respecte, el diàleg i la negociació.
- 5 **APLICA CRITERIS DE CONSUM RESPONSABLE** com ho faries amb qualsevol altre producte. És important limitar l'excés de videojocs, evitar conductes capritxoses i ensenyar-los a gaudir amb el que es té.
- 6 **PENSA QUE LA VARIETAT ÉS UN VALOR** i que hi ha una oferta de videojocs de qualitat adequada a totes les edats.
- 7 **PRIORITZA LA COMPRA O L'ACCÉS A VIDEOJOC MULTIUSUARI**, que propicien el joc compartit.

QUAN JUGUEM?

El temps passa volant davant d'una pantalla. I la quantitat d'hores que s'hi poden passar al davant jugant a videojocs, juntament amb l'emoció que mostren per aquesta activitat, ens pot arribar a preocupar perquè:

- **Un temps excessiu** destinat a qualsevol activitat limita les possibilitats de conèixer altres opcions d'oci.
- **Molts menors passen estones sols**, amb poques possibilitats de jugar amb algú. Sovint, els videojocs són utilitzats per emplenar aquest buit.
- **De vegades ens trobem amb dificultats** per marcar pautes, normes i límits, com també per estimular l'interès per altres activitats.
- A més, **passen moltes hores davant de la pantalla** (ordinador, televisor, consola), activitats sedentàries que s'acumulen a les hores que passen a l'escola.

CONSELLS PER GESTIONAR EL TEMPS DE JOC

- 1 AJUDA'LS A SER CONSCIENTS DEL TEMPS** que dediquen a jugar. Amb l'ajuda d'una taula, anota el temps que dediquen a jugar amb videojocs i a la resta de les activitats. Compareu junts el temps que fan servir per fer les diferents coses (mirar la televisió, fer els deures, etc.) i establiu un equilibri i unes prioritats.
- 2 PARLA I PACTA ABANS DE JUGAR.** Pregunta'ls a quina hora tenen previst d'acabar i així serà més fàcil aconseguir el seu compromís. Davant la videoconsola o l'ordinador, quan el joc requereix tota la seva atenció, no és el millor moment.
- 3 MOSTRA UNA ACTITUD COMPRESIVA I DE RESPECTE** davant les seves necessitats, sense ridiculitzar-les.
- 4 OPTIMITZA EL TEU TEMPS PER COMPARTIR-LO EN FAMÍLIA** i passar més estones junts, també per jugar a videojocs amb ells.
- 5 TINGUES EN COMPTE LES HORES NECESSÀRIES DE DESCANS.** No és el mateix jugar a les 7 de la tarda que a les 10 de la nit. A més, és recomanable descansar un mínim d'entre 10 i 15 minuts per hora. Invente'u-vos algun sistema (un despertador o una alarma) perquè siguin conscients del temps transcorregut.

4. ON JUGUEM?

La tecnologia ens permet accedir al que necessitem d'una manera immediata, i cada cop més desapareixen les fronteres de l'espai i del temps. A més, Internet ha obert un nou espai de jocs, nous companys i companyes amb els quals compartir-los i una gran quantitat i diversitat de jocs per triar. Els cibercafès, les biblioteques o els centres

cívics també són espais de jocs i de trobada, sobretot de la gent jove. Tanmateix, tingues en compte que:

- **Hi ha espais de jocs i de connexió** que no disposen de personal adequat per vetllar per la seguretat dels nois i noies.
- **Les habitacions dels menors dotades i equipades** amb tota mena d'entreteniments no haurien de convertir-se en petits espais de reclusió i aïllament.
- **Tenir sempre els videojocs a l'abast** i no saber controlar el desig de jugar-hi pot aïllar-los del que passa al seu voltant.

CONSELLS PER TROBAR EL LLOC ADEQUAT PER JUGAR

- 1 UBICA LA CONSOLA O EL PC EN ESPAIS COMUNS DE LA CASA** per fomentar-ne l'ús compartit, per conèixer els seus gustos i les seves aficions i per interessar-vos mútuament per les activitats que soleu dur a terme.
- 2 INTERESSA'T PELS LLOCS ON VAN A JUGAR**, parla sobre el que fan, expressa la teva opinió i pacta. Recorda que prohibir és una acció unilateral que no fomenta el diàleg i l'enteniment, i que segurament servirà per augmentar encara més el seu interès.
- 3 PROMOU LA CAPACITAT DELS NOIS I NOIES PER SABER GESTIONAR LA SEVA AUTONOMIA I EL SEU ACCÉS ALS VIDEOJOC**. Que cada activitat tingui el seu moment, el seu lloc i el seu valor també s'aprèn, i podem ajudar-los a desenvolupar la seva capacitat d'autocontrol.
- 4 NO PERMETIS QUE UTILITZIN ELS VIDEOJOC PER AÏLLAR-SE** en espais en els quals l'important és la relació amb els altres, com l'hora dels àpats, un viatge en cotxe amb tota la família, una festa o una reunió amb més nois i noies.
- 5 PROMOU ELS VIDEOJOC COM ESPAIS DE RELACIÓ** i així no tindran necessitat d'aïllar-se per jugar-hi.
- 6 SEGUEIX LES RECOMANACIONS DELS FABRICANTS** sobre com han de ser els espais de joc: distància de la pantalla, bona il·luminació, postures adequades, etc.

5.

AMB QUI JUGUEM?

Els videojocs permeten jugar en solitari de manera continuada, i també en grup. I en el context dels jocs compartits s'aprèn com són les altres persones. Així mateix, tingues en compte que:

- **No és que els nens i joves vulguin jugar sols;** encara que, si ho estan, els videojocs són una solució efectiva.
- **Internet dóna l'oportunitat de jugar en línia amb amistats i gent coneguda sense la necessitat de coincidir en l'espai i el temps,** però també es pot entrar en contacte amb persones desagradables o trobar-se amb conflictes o situacions no desitjables. Per enfrontar-nos a aquesta i altres situacions semblants amb altres mitjans de comunicació, han de comptar amb els recursos i valors que tu els proporcionis.
- **Jugar amb videojocs forma part de la cultura pròpia de la infància i la joventut d'avui,** i sovint el videojoc és un mitjà o excusa per relacionar-se.
- **El joc compartit afavoreix les habilitats socials,** la comunicació, l'afecte i la confiança entre companyes i companys de jocs.

CONSELLS PER PROMOURE EL JOC COMPARTIT

- 1 **PROCURA QUE TINGUIN VIDEOJOC** QUE PERMETIN JUGAR AMB **MÉS PERSONES** (opció multiusuari). Per a això cal disposar també de diversos comandaments.
- 2 **ASSEGURA'T QUE EL JOC ES REALITZA EN UN ESPAI SEGUR.** Proposa'ls, per exemple, que invitin els seus amics a jugar a casa.
- 3 **AJUDA'LS A POSAR REGLES PER COMPARTIR LES ESTONES DE JOC** i ofereix alternatives perquè es tinguin en compte tot el grup. Quan hi ha més persones que possibilitats de jugar, és probable que algun nen se senti discriminat.
- 4 **INCENTIVA EL JOC EN FAMÍLIA,** ja que compartireu emocions i opinions; entendràs millor el joc i podràs exercir una tasca educativa, guiant i donant el teu punt de vista.
- 5 **PARLA I INTERESSA'T** sobre les persones amb qui juga i, sobretot, en el supòsit que ho facin a través de la Xarxa, dóna'ls pautes perquè el joc en línia es porti a terme amb seguretat.

E.

VIDEOJOCOS I INTERNET.

Jugar a través d'Internet és un hàbit cada cop més estès, no solament perquè ofereix múltiples possibilitats, sinó perquè es pot trobar gent amb qui jugar a qualsevol lloc del món i a qualsevol hora.

Mentre juguen, pot preocupar-te que els menors accedeixin a un contingut poc apropiat per a la seva edat, o que interactuïn amb persones de les quals desconeixes la identitat i les intencions.

Però per enfrontar aquestes situacions, han de comptar amb els recursos que tu els proporcionis: actituds, creences i comportaments coherents amb els vostres valors. Cal saber aprofitar els beneficis i les possibilitats d'Internet, minimitzant els riscos que en comporta l'ús.

CONSELLS PRÀCTICS

- 1 INTERESSA'T PEL QUE FAN.** És la millor manera que tinguin confiança en tu per explicar-te els seus dubtes i les seves preocupacions.
- 2 INFORMA'T SOBRE ELS FILTRES D'ACCÉS** a certs continguts, ja que eviten molts riscos.
- 3 NAVEGUEU JUNTS PER SELECCIONAR VIDEOJOC**, interessa't pels continguts i comparteix estones de joc.
- 4 CONEIX EN QUINES CIRCUMSTÀNCIES ES RELACIONEN A TRAVÉS D'INTERNET** (mitjançant Messenger, fòrums, missatges privats...) i ajuda'ls que aquesta interacció es realitzi respectant totes les persones que hi participen.
- 5 ASSEGURA'T QUE SIGUIN CONSCIENTS DE LA IMPORTÀNCIA DE NO REVELAR CAP DADA PERSONAL** seva ni de del seu entorn més proper.
- 6 EN ACABAR, PREGUNTA'LS COM HA ANAT LA PARTIDA**, com s'ho han passat i, si han trobat alguna dificultat en el tracte amb altres jugadors, ajuda'ls a reconduir la situació.
- 7 FOMENTA L'ÚS DE WEBS DE VIDEOJOC SUBJECTES A UN CONTROL I A UNA REGULACIÓ**, que respectin els drets dels menors i tinguin un servei d'atenció al client.

L'ETIQUETATGE.

Amb la finalitat de proporcionar a educadors, compradors i consumidors més confiança i seguretat pel que fa als videojocs, s'està implantant el sistema d'etiquetatge denominat PEGI (Pan European Game Information —Informació Paneuropea—) compartit per 27 països europeus, que classifica els jocs segons el seu contingut. Les classificacions les porten a terme membres de la indústria del videojoc juntament amb l'Institut Holandès de Classificació de Material Audiovisual (NICAM), un organisme independent europeu. Posteriorment, les etiquetes amb aquestes informacions s'inclouen a la capsa del videojoc.

QUALIFICACIÓ PER EDAT	CONTINGUT
3+	Per a més de tres anys.
7+	Per a més de set anys.
12+	Per a més de dotze anys.
16+	Per a més de setze anys.
18+	Per a més de divuit anys.

PICTOGRAMA INFORMATIU	SIGNIFICAT
	Conté representacions o material que pot afavorir la discriminació.
	Fa referència o mostra l'ús de drogues.
	Pot espantar o fer por als nens i nenes més petits.
	Conté paraules malsonants.
	Conté representacions de cosos despullats i/o comportaments o referències sexuals.
	Conté representacions violentes.

QUÈ HEM DE TENIR EN COMPTE?

-
Aquestes etiquetes es refereixen als continguts i no a la dificultat del joc. Un videojoc pot tenir un contingut adequat per a nens i nenes de 3 anys, però pot requerir les habilitats d'un nen o una nena de 10 anys. Per això és necessari que els adults coneguem i valorem el videojoc amb informacions complementàries.
-
Els videojocs que arribin a casa fruit de l'intercanvi o la compra de còpies il·legals, descàrregues per Internet o editors no adscrits al PEGI podrien no portar aquest etiquetatge i, per tant, no es disposarà d'aquesta informació.
-
El grau de violència, llenguatge o continguts no adequats definits en el PEGI per a les diferents edats és una valoració que en alguns casos pot no coincidir amb altres opinions.
-
Si compres un producte, recorda que el canvi d'aquest per un altre no és obligatori, sinó una deferència comercial; si un producte és defectuós, es té dret a la garantia; i el tiquet de compra és el comprovant necessari a tots els efectes.

DECÀLEG DE BONES PRÀCTIQUES.

ABANS DE TRIAR EL JOC

1. Informa't i «posa't al dia» sobre aquest nou format d'oci interactiu.
2. Coneix els seus interessos, gustos i hàbits respecte als videojocs.
3. Procura provar el videojoc, és la millor manera de saber si és l'adequat.

DURANT LA SELECCIÓ

4. La varietat és un valor; escull videojocs de diferents menes, dinàmiques i temàtiques.
5. Prioritza la selecció de videojocs que puguin compartir-se amb altres persones i tingues sempre en compte els valors que transmeten.
6. Verifica l'etiquetatge i altres informacions que acompanyen el videojoc.

A L'HORA DE JUGAR

7. Segueix les recomanacions dels fabricants que s'adjunten al videojoc.
8. Pacta les estones i els llocs de joc.
9. Procura que el joc s'ubiqui en llocs on sigui fàcil compartir-lo.

SEMPRE

10. Participa de manera activa i crítica en tot el que facin els teus fills, segons els teus propis valors, demostrant una actitud de respecte i diàleg.